

Ὁ ὑπερβούτης σεβαστὸς γέρων κ.
Ἄνδρέας Βαπορίδης ἰδρυτὴς καὶ πρῶ-
τος Πρόεδρος τοῦ τότε «Συλλόγου
τῶν Ὁρθοδόξων», διηγεῖται πῶς οἱ
πρῶτοι Παλαιοημερολογίται ἐώρτασαν

ΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τὸ ἔτος 1924, πρῶτον ἔτος τοῦ ἡμερολογιακοῦ σχίσματος.

Τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ ἡμερολογιακοῦ σχίσματος διήλθομεν
δυσκόλους ἡμέρας. Αἱ δυσκολίαι δι' ὅλους ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν
βοήθειαν τοῦ Θεοῦ παρεμείναμεν πιστοὶ εἰς τὸ Πάτριον Ὁρθόδο-
ξον Ἐορτολόγιον, ἦσαν αἱ ἑξῆς α) Τὰ σκληρὰ μέτρα τῆς τότε
Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὅποια εἶχε λάβει ἐναντίον μας.
β) Ἡ ἄγρυπνος καὶ συστηματικὴ παρακολούθησις μας ὑπὸ τῶν
ὀργάνων τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπού-
λου. Ταῦτα δι' ἑκάστην ἐκκλησιαστικὴν μας συνάθροισιν εἰς Πα-
ρεκκλήσια ἐξώθεν τῶν Ἀθηνῶν εἰδοποιοῦν τὰς ἀστυνομικὰς ἀρ-
χὰς ποὺ κατεύθανον μὲ τὴν στερεότυπον διαταγὴν νὰ μᾶς διαλύ-
σουν. γ) Ἡ σχεδὸν παντελὴς ἔλλειψις ὁμοφρόνων Ὁρθοδόξων Ἱε-
ρέων καθὼς καὶ μονίμου Ἱεροῦ Ναοῦ πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν θρη-
σκευτικῶν καθηκόντων μας.

Παντοῦ καὶ τὰ πάντα τὰ «ἔσκιαζε ἡ φοβέρα»
(τῆ βοήθεια τοῦ ξίφους τῆς Ἐπαναστάσεως) τοῦ σχισματικοῦ
Μητροπολίτου Παπαδοπούλου καὶ τὰ «πλάκωνε ἡ σκλα-
βιά» τοῦ ἡμερολογιακοῦ σχίσματος.

Ἀπὸ τὴν 10ην Μαρτίου 1924, ἡ ὁποία ἐγένετο «αὐτομάτως»
23ην Μαρτίου μὲ τὴν πρόσθεσιν τῶν 13 ἡμερῶν, οἱ πρῶτοι ἀντι-
δράσαντες εἰς τὴν ἡμερολογιακὴν καινοτομίαν ἐν Χριστῷ ἀδελφοί
συνέστησαν Σωματεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύλλογος τῶν Ὁρθοδό-

ξων» Τοῦτον ἀργότερα κατὰ τὸ ἔτος 1926 διεδέχθη ἡ Ἱερὰ Κοι-
νότης τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἡ Διοίκησις τοῦ νεοῦδρυθέντος «Συλλόγου τῶν Ὁρθοδόξων» ἀντέδρασε μὲ ὅλα αὐτῆς τὰ πενιχρὰ μέσα κατὰ τῆς ἡμερολογια-
κῆς καινοτομίας, μὲ τὴν διαφώτισιν τῶν Ἑλλήνων, μὲ ἐντύπους
διαμμартуρίας καὶ μὲ συγκεντρώσεις ἐν κλειστῷ χώρῳ, ὅπου
ἐλάμβανον χώραν διαφωτιστικαὶ ὁμιλίαι.

Τοιαῦται ἐγένοντο συχνὰ ἰδίως εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν Ἐμ-
ποροῦπαλλήλων παρὰ τὴν πλατεῖαν Μητροπόλεως. Ὁμιληταὶ
ὑπῆρξαν πολλοί. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ πολλὰ ἀξιόλογα στελέχη
τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Κόσμου ὡς π.χ. ὁ ἱστορικὸς καὶ Καθηγητὴς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Π. Καρολίδης, ὁ Μέγας Χαρτοφύλαξ
τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Ἐμμ. Γεδεῶν, ὅστις πάντο-
τε εἰς τὰς ὁμιλίας του ἐτόνιζε χαρακτηριστικῶς ὅτι μᾶς «φραγγέ-
ψανε!» ὁ Κων. Ψάχος, Καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς ἐν τῷ
ᾠδεῖῳ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἄλλοι.

Ὡς ἀνέφερα ἀνωτέρω, ἐπάσχομεν περισσότερο ἀπὸ ἔλλει-
ψιν Ἱερέων. Διότι, ὡς γνωστόν, λόγῳ τῶν σκληρῶν μέτρων ποῦ
εἶχε λάβει τόσον ἡ Μητρόπολις Ἀθηνῶν ὅσον καὶ ἡ Ἐπανάστα-
σις οὐδεὶς Ἱερεὺς ἐτόλμα ὄχι μόνον νὰ ὀρθώσῃ τὸ ἀνάστημά του
κατὰ τοῦ σχίσματος ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ ὁμιλήσῃ.

Παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1924 δύο
Ἱερεῖς, οἱ ἀείμνηστοι π. Παρθένιος ὁ Ἰβηρίτης καὶ ὁ π. Ἰωάννης
Φλωρὸς ἐτόλμησαν νὰ εἶπουν τὸ μεγάλο καὶ ἀποφα-
σιστικὸν ὄχι καὶ εἰς τὸν Μητροπολίτην καὶ εἰς τὸ σχί-
μα, καὶ ἐτέθησαν Πνευματικοὶ Ἀρχηγοὶ τῶν Μελῶν τοῦ Συλλό-
γου τῶν Ὁρθοδόξων.

Μὲ τοὺς Ἱερεῖς αὐτοὺς ἐκτελούσαμε τὰ θρησκευτικὰ μας
καθήκοντα τὰς Κυριακὰς καὶ Ἑορτὰς εἰς τὰ περίξ τῶν Ἀθηνῶν
διάφορα Ἐξωκκλήσια.

Καὶ οὕτω ἐφθάσαμεν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς μεγάλης Ἑορτῆς
τῶν Χριστουγέννων. Οἱ πιστοί, οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ Πάτριον
Ἑορτολόγιον ἐπλήθυνον, διότι «ὁ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζο-
μένους καθ' ἡμέραν τῇ Ἐκκλησίᾳ» (πράξ. β' 47), καὶ κατὰ τοὺς
μετριοτέρους ὑπολογισμούς μας ὁ ἀριθμὸς τῶν Πιστῶν ἐφθανε,
μόνον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ τὰς 5.000 ψυχῶν καὶ ἄνω

Ἐπρεπε, λοιπόν, ὅλον αὐτὸ τὸ πλῆθος τῶν Πιστῶν νὰ ἐορτάσῃ τὴν μεγάλην Ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ νὰ μεταλάβῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Διὰ τοῦτον, λοιπόν, τὸν λόγον, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου τῶν Ὁρθοδόξων συνεδρίαζε κάθε βράδυ ἄλλοτε εἰς τὸ ἰδικὸν μου ἐργαστήριον εἰς τὴν ὁδὸν Βλαχάβας καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀειμνήστου Σιδέρη.

Ἐπροτάθη ὑπὸ ἐνθέρμων ζηλωτῶν νὰ καταλάβωμεν αὐτὸν τοῦτον τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἢ τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ εἰς τοῦ Ψυρρῆ. Μετὰ ἀπὸ πολλὰς συνεδριάσεις καὶ συζητήσεις ἐπεκράτησε καὶ ἀπέφασίσθη ἡ ἐξῆς συνετὴ πρότασις: Τὰ πρῶτα Ὁρθόδοξα Χριστούγεννα τοῦ ἔτους 1924, νὰ ἐορταστοῦν εἰς τὸ Ἱερὸν Παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Θεράποντος εἰς τὸ Γουδι ἔξωθεν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐγκαίρως εἰδοποιήθησαν οἱ Πιστοὶ τῶν Πατρίων Παραδόσεων περὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἔνθα θὰ ἐορτάζοντο τὰ Χριστούγεννα, καὶ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων πλεον τῶν τριῶν χιλιάδων Πιστῶν ὑπερπλήρωσαν τόσον τὸν Ναὸν ὅσον καὶ τὸν γύρω χώρον, ἀνάψαντες μάλιστα καὶ φωτιὰς διὰ νὰ θερμαίνωνται.

Μετὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἐνῶ ἐψάλλετο ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῶν Χριστουγέννων καὶ ὁ π. Παρθένιος ἐπιτελοῦσε τὴν ἁγίαν Προσκομιδὴν, κατέφθασε δύναμις Χωροφυλακῆς καὶ στρατοῦ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν στρατιωτικὸν Φρούραρχον Ἀθηνῶν καὶ περιεκύκλωσαν τοὺς ἐκκλησιαζομένους.

Ἡ διαταγὴ ποὺ εἶχεν ἦτο ῥητὴ. Νὰ συλληφθῇ ὁ Ἱερεὺς καὶ νὰ διαλυθῇ ἔστω καὶ βιαίως τὸ συγκεντρωμένον πλῆθος. Εἶπεν ἐπίσης ὁ Φρούραρχος, ἴσως πρὸς ἐκφοβισμόν, ὅτι ἐν ἀνάγκῃ δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ κάμῃ καὶ χρῆσιν τῶν ὀπλων.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐκκλησιαζομένων ἐκινήθη, οἱ δὲ ψάλλται παρέμειναν ἀπαθεῖς εἰς τὰς ἀπειλὰς καὶ συνέχισαν νὰ ψάλλουν, ἐνῶ ὁ Ἱερεὺς μὲ τὴν ἁγίαν Λόγχην ἐσυνέχισεν ἐν τῇ ἁγίᾳ Προσκομιδῇ νὰ μνημονεύῃ «ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων».

Ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀποφασιστικὴν αὐτὴν ἄρνησιν τούτων ὁ Φρούραρχος Ἀθηνῶν ἔφυγε μόνος ἀφοῦ ἐγκατέστησε φρουροὺς—στρατιώτας μὲ «ἐφ' ὀπλου λόγχη(!)» τόσον ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ὅσον καὶ ἐκτὸς τούτου.

Μετά από μίαν περίπου ὥραν ἐπανῆλθεν με νέαν ἐντολήν, προφανῶς τοῦ Μητροπολίτου, τὴν ὁποίαν ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ἱερέα καὶ εἰς τοὺς ψάλλοντας.

— Ἐὰν ἐορτάσετε τὸν Τίμιον Πρόδρομον (ἐξημέρωνε ἡ ἐορτὴ τοῦ Προδρόμου με τὸ νέον ἡμερολόγιον) θὰ σᾶς ἀφήσω νὰ λειτουργήσετε! Εἰς περίπτωσιν ὁμῶς πού ἐπιμένετε νὰ ἐορτάσετε Χριστούγεννα θὰ διατάξω νὰ σᾶς διαλύσουν διὰ τῆς βίας!

— Ἡμεῖς ἔχομεν Χριστούγεννα σήμερα ὅπως καὶ τὰ Ἱεροσόμα. Οἱ Φράγκοι ἐορτάζουν σήμερα τὸν Πρόδρομον! ἀκούστηκαν φωνῆς ἀπὸ τὸ πλῆθος.

Τότε ὁ Φρούραρχος ἀπευθύνη πρὸς τὸν λειτουργοῦντα Ἱερέα καὶ τὸν ἀπειλῆσε ὅτι θὰ τὸν συλλάβῃ.

— Μόνον «σούρνωντας» καὶ ντυμένον με τὰ ἱερά Ἄμφια καὶ με τὴν ἀγίαν Λόγχην στὸ χέρι θὰ με βγάλετε ἀπὸ τὸ Ἅγιο Βῆμα ἀπήντησε ὁ Ἱερεύς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐκινήθη ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸν Ἱερέα του καὶ τὰ τίμια Δῶρα πού ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε «καλύψει» ὁ Ἱερεύς.

Βλέπων ταῦτα ὁ Φρούραρχος καὶ φοβούμενος τυχὸν αἱματοκύλισμα, ὑπεχώρησε καὶ μᾶς ἄφησε νὰ ἐορτάσωμεν τὰ Ὁρθόδοξα Χριστούγεννα τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ σχίσματος.

Με ἀσυγκράτητον κατάνυξιν προσῆλθεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος τῶν πανηγυριστῶν εἰς τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ἡσύχως καὶ μετέλαβε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Δύο ὥρας πρὶν ξημερώσῃ καὶ ἀφοῦ ἀλληλοευχήθημεν «χρόνια πολλά» καὶ «τοῦ χρόνου ἐλεύθεροι» ἐπέστρέψαμεν ὅλοι εἰς τοὺς οἴκους μας ὡς ἄλλοι «Ποιμένες τῆς Βηθλεέμ... δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον» (Λουκ. β΄.)

